ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **RESIDENT HARRACHOV CZ, s.r.o.**, se sídlem náměstí 14. října 1307/2, Praha, zast. Mgr. Tomášem Kaplanem, advokátem se sídlem Opletalova 1525/39, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 6 Ad 14/2019 - 35,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 6 Ad 14/2019 - 35, **se ruší**.

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2019, č. j. MPSV-2019/87501-421/1, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení celkem 24 456 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Tomáše Kaplana, advokáta se sídlem Opletalova 1525/39, Praha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2019, č. j. MPSV-2019/87501-421/1. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) ze dne 4. 4. 2019, č. j. ABA-T-1398/2018, kterým nebyl stěžovateli poskytnut příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 3. čtvrtletí roku 2018 podle § 78a odst. 4 a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

[2] Stěžovatel nesplnil podmínku tzv. bezdlužnosti ve smyslu shora uvedených ustanovení zákona o zaměstnanosti, neboť měl nedoplatek na pojistném a penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 9,62 Kč a tento nedoplatek měl být dle žalovaného uhrazen nejpozději dne 7. 1. 2019, ale byl uhrazen až dne 9. 1. 2019. Dle názoru žalovaného měl stěžovatel očekávat, že mu úřad práce zašle do datové schránky informace o nedoplatcích, nepřihlášení do datové schránky během vánočních svátků a dovolené z tohoto důvodu považoval za liknavý přístup, neboť v řízení o žádosti je na účastníkovi řízení, aby si zajistil splnění veškerých nutných podmínek pro vyhovění žádosti. K polemice s názorem ministryně práce a sociálních věcí (dále jen „ministryně“) vyjádřeném v dopisu, jímž nebylo dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti prominuto nedodržení lhůty k úhradě nedoplatku podle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, žalovaný uvedl, že rozhodnutí ministryně je konečné a žalovanému nepřísluší se jím v daném správním řízení zabývat. K otázce potvrzení Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) o neexistenci dluhu ke dni 31. 12. 2018 žalovaný uvedl pouze to, že pro posouzení bezdlužnosti je v aktuálním případě rozhodný den 30. 9. 2018, nikoli 31. 12. 2018, pročež je dané potvrzení irelevantní. Podle žalovaného nemá vada spočívající v tom, že se úřad práce s tímto důkazem ve svém rozhodnutí nijak nevypořádal, vliv na zákonnost rozhodnutí.

II. Řízení před městským soudem

[3] Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného u městského soudu, který žalobu zamítl. Podle městského soudu předmětný příspěvek nemohl být stěžovateli poskytnut, neboť nesplnil zákonné podmínky (tzv. bezdlužnost). S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2013, č. j. 3 Ads 23/2013 - 56 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), městský soud připomněl, že zákonné podmínky jsou nastaveny striktně a správní orgány se od nich nemohou odchýlit ani v případě marginální výše nedoplatku. Městský soud rovněž odkázal na možné způsoby, jimiž lze napravit pochybení spočívající v existenci nedoplatku (jeho včasnou úhradou), příp. podle § 78a odst. 15 a 16 zákona o zaměstnanosti. V otázce výše nedoplatku a době prodlení městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 2 Ads 340/2018 - 23, dle něhož nelze poměr výše nedoplatku a nepřiznaného příspěvku zohlednit.

[4] Městský soud připustil, že je právem účastníka řízení navrhnout provedení konkrétního důkazu, jemuž odpovídá povinnost orgánu veřejné moci takový důkaz provést, nebo náležitě odůvodnit, z jakého důvodu není jeho provedení nutné. V daném případě je však podle městského soudu nepochybné, že nedoplatek byl uhrazen až dne 9. 1. 2019, neboť stěžovatel nedoložil, že by byl bezdlužný ve vztahu k posuzovanému 3. čtvrtletí 2018, ale až k pozdějšímu datu. Městský soud uznal, že by bylo vhodnější, kdyby tuto skutečnost sdělil stěžovateli již úřad práce, tato vada však nezpůsobila nezákonnost celého řízení.

[5] K žalobním námitkám směřujícím vůči rozhodnutí ministryně ohledně neprominutí nedodržení lhůty stanovené k úhradě nedoplatku městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019 - 37, který připustil samostatný soudní přezkum rozhodnutí o žádosti o prominutí výše součtu splatných nedoplatků podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti (ve znění účinném do 31. 12. 2017). Vzhledem k obdobnému znění a konstrukci předmětných ustanovení

městský soud dovodil, že závěry Nejvyššího správního soudu lze zobecnit i na případy, kdy o odstranění tvrdosti zákona rozhoduje ministr práce a sociálních věcí podle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti (ve znění účinném od 1. 1. 2018). Dle názoru městského soudu tak měl stěžovatel možnost napadnout přímo rozhodnutí ministryně samostatnou správní žalobou, což neučinil.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Stěžovatel napadl rozsudek městského soudu kasační stížností s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť rozsudek městského soudu je podle jeho názoru nezákonný, spočívá v nesprávném právním posouzení věci a skutková podstata, z níž soud vycházel, nemá oporu ve správním spisu. První kasační námitka spočívá v opětovné polemice s rozhodnutím ministryně, kterým dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti nebylo prominuto nedodržení lhůty, resp. se samotným textem zákona. Stěžovatel namítá, že v jeho případě byly dány důvody k prominutí nedodržení lhůty k úhradě nedoplatku, a to zejména s ohledem na výši tohoto nedoplatku, délku prodlení a ojedinělost tohoto případu, k čemuž měly správní orgány v rámci svého správního uvážení přihlédnout. Druhá kasační námitka pak směřuje proti neprovedení důkazu, konkrétně potvrzení ze dne 4. 2. 2019, podle něhož neměl stěžovatel u PSSZ ke dni 31. 12. 2018 žádný nedoplatek. Dle stěžovatele byl tento důkaz klíčovým a jeho opomenutí mělo vliv na správnost rozhodnutí správních orgánů, neboť tato listina jednoznačně prokazuje, že nedoplatek (9,62 Kč) již ke dni 31. 12. 2018 nebyl v evidenci PSSZ, k prodlení s úhradou dluhu tak vlastně nedošlo a stěžovatel splnil podmínku bezdlužnosti. K závěru městského soudu ohledně striktních pravidel pro posuzování bezdlužnosti i v případě malých částek stěžovatel argumentuje, že lhůty stanovené v § 78 odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti jsou nepřiměřeně krátké a i v případě drobného opomenutí mohou mít pro žadatele nedozírné, ba i likvidační následky.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s názorem městského soudu a zdůraznil, že pokud bylo pro stěžovatele natolik klíčové příspěvek obdržet, měl věnovat větší pozornost včasnému hrazení svých nedoplatků. Žalovaný taktéž upozornil, že rozhodnutím ministryně o neprominutí nedodržení lhůty byl vázán – pokud s ním stěžovatel nesouhlasil, měl proti němu brojit správní žalobou. Skutečnost, že stěžovatel byl bezdlužný ke dni 31. 12. 2018 (tedy k pozdějšímu datu než 30. 9. 2018), pak podle žalovaného nemá na posuzovanou věc vliv.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podstatou věci je otázka splnění podmínek pro přiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce; tento příspěvek představuje jistou formu kompenzace poskytované zaměstnavatelům za účelem podpory

zaměstnávání osob se zdravotním postižením, přičemž podle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti platí, že „*[z]aměstnavateli, se kterým Úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Pro poskytování příspěvku je příslušná krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.*“

[11] Podle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti „*[p]říspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy*

a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo

b) součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit. […]“

[12] Podle § 78a odst. 8 zákona o zaměstnanosti „*[k]rajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o*

a) poskytnutí příspěvku, pokud zaměstnavatel splňuje podmínky pro poskytnutí příspěvku uvedené v odstavcích 1 a 4,

b) neposkytnutí příspěvku, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v písmenu a), […]“.

[13] Podle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti „*[m]inistr práce a sociálních věcí může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplatků zaměstnavatele.*“

[14] Ze spisového materiálu správních orgánů Nejvyšší správní soud ověřil, že žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 3. čtvrtletí roku 2018 podal stěžovatel dne 24. 10. 2018. Stěžovatel v rámci své žádosti v souladu s § 147b zákona o zaměstnanosti požádal úřad práce, aby sám zjistil, zda nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění. Dle potvrzení PSSZ ze dne 30. 10. 2018 měl stěžovatel ke dni 30. 9. 2018 nedoplatek na pojistném a penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku

zaměstnanosti ve výši 9,62 Kč. Vyrozuměním s výzvou ze dne 18. 12. 2018 upozornil úřad práce stěžovatele na existenci předmětného nedoplatku a možnost napravit nesplnění podmínky úhradou nedoplatku v souladu s § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, tedy do 5 pracovních dní od doručení výzvy.

[15] Nejvyšší správní soud v této souvislosti upozorňuje na rozsudek svého rozšířeného senátu ze dne 26. 5. 2022, č. j. 4 Afs 264/2018 - 85, který se podrobně zabýval otázkou, zda na doručování dokumentů orgánů veřejné moci prostřednictvím datové schránky dle § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických úkonech"), lze vztáhnout pravidla pro počítání lhůt zakotvená v jednotlivých procesních řádech. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že *„[u]stanovení § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, stejně jako § 45 odst. 4 daňového řádu, § 24 odst. 1 správního řádu, § 49 odst. 4 o. s. ř. a § 64 odst. 4 trestního řádu, je tedy třeba vykládat tak, že úložní doba podle těchto ustanovení (i její elektronický ekvivalent při doručování do datové schránky) končí podle pravidel pro lhůty upravených příslušnými procesními řády.*"

[16] V posuzovaném případě byla datová zpráva obsahující vyrozumění a výzvu ze dne 18. 12. 2018 dodána do datové schránky stěžovatele dne 19. 12. 2018. Desátý den po dni dodání datové zprávy tak připadl na 29. 12. 2018, což byla sobota. K doručení vyrozumění a výzvy ze dne 18. 12. 2018 tak došlo dle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech ve spojení s § 40 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád"), v nejbližší pracovní den, tedy v pondělí 31. 12. 2018. Lhůta k úhradě nedoplatku v délce 5 pracovních dnů od doručení vyrozumění a výzvy tak uplynula dne 8. 1. 2019; nejpozději dne 8. 1. 2019 (nikoli dne 7. 1. 2019, jak uvedl žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí) tedy měl stěžovatel svůj nedoplatek uhradit. Částka 10 Kč – po zaokrouhlení výše nedoplatku – odepsaná z bankovního účtu stěžovatele právě dne 8. 1. 2019 ovšem byla podle potvrzení ze dne 15. 1. 2019 na účet PSSZ připsána až dne 9. 1. 2019.

[17] Žádostí ze dne 30. 1. 2019 stěžovatel dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti požádal ministryni o odstranění tvrdosti zákona. Ministryně žádosti nevyhověla s odůvodněním, že sice jde o výjimečný případ, neboť stěžovatel žádal o odstranění tvrdosti zákona poprvé, ovšem dle jejího názoru nízká částka nedoplatku a vánoční svátky spojené s dovolenou nepředstavují případ hodný zvláštního zřetele. Nedošlo tedy k prominutí podmínky úhrady nedoplatku ve smyslu § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti do 5 dnů od doručení vyrozumění a výzvy ze dne 18. 12. 2018. Pro posouzení naplnění podmínky bezdlužnosti tedy zůstalo rozhodné, zda byl nedoplatek uhrazen do dne 8. 1. 2019.

[18] Stěžovatel v rámci správního řízení doložil rovněž potvrzení o stavu nedoplatků na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přirážce k pojistnému ze dne 4. 2. 2019 (dále jen „potvrzení ze dne 4. 2. 2019"), kde PSSZ uvádí, že stěžovatel *„**nemá** ke dni 31. 12. 2018 nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, penále a přirážce k pojistnému*" (zvýraznění ponecháno). V přípisu zaslaném spolu s tímto potvrzením stěžovatel uvedl, že nedoplatek ve výši 9,62 Kč již ke dni 31. 12. 2018 nebyl v evidenci PSSZ.

[19] Nejvyšší správní soud nejprve ve vztahu k namítaným likvidačním účinkům zákonné úpravy upozorňuje, že je legitimním a rozumným požadavkem zákonodárce, aby subjekty, jimž má být z veřejných rozpočtů poskytnut nějaký finanční příspěvek na jejich činnost, řádně plnily své závazky vůči těmto veřejným rozpočtům. Obdobnou úpravu nalezneme rovněž v dalších právních předpisech, např. v zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v zákoně č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, či v zákoně č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Jak vyplývá z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014 - 46, č. 3324/2016 Sb. NSS, na poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním existuje právní nárok, ovšem pouze při splnění všech zákonných podmínek, z nichž jednou je právě podmínka bezdlužnosti.

[20] Z jinak striktní podmínky posouzení existence nedoplatků k poslednímu dni předmětného kalendářního čtvrtletí však zákonodárce připustil výjimku, a sice možnost úhrady nedoplatků v celkové výši nepřesahující 10 000 Kč v náhradní lhůtě 15 dní po konci daného kalendářního čtvrtletí, příp. do 5 pracovních dní po vyrozumění ze strany úřadu práce [§ 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti]. Pro „*výjimečné případy hodné zvláštního zřetele*“ pak existuje rovněž možnost požádat ministra práce a sociálních věcí o prominutí nedodržení lhůt splatnosti nedoplatků (§ 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti) a Ministerstvo práce a sociálních věcí o prominutí podmínky výše nedoplatků, pokud jde o výši součtu nedoplatků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč (§ 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti). Vzhledem k těmto zákonným možnostem, z nichž některé stěžovatel rovněž sám využil (viz výše), nelze přisvědčit názoru, že samotná zákonná úprava by spojovala drobná opomenutí s nepřiměřenými či dokonce likvidačními následky.

[21] Co se týká kasační námitky spočívající v nedostatečném správním uvážení správních orgánů stran neprominutí lhůty k úhradě nedoplatku, k této námitce se podrobně vyjádřil městský soud, který v závěru napadeného rozsudku ve shodě s právním názorem žalovaného uzavřel, že zákon o zaměstnanosti nedovoluje v rámci posuzování žádosti jako takové k výši nedoplatku vůbec přihlédnout. Stěžovatel v této věci nepředkládá žádné nové skutečnosti či právní názor, který by uvedený závěr městského soudu vyvrátil. Nejvyšší správní soud je stejně jako městský soud toho názoru, že konkrétní okolnosti případu (minimální dlužná částka, délka prodlení s její úhradou, důvody pro pozdní zjištění existence nedoplatku) mohly být zohledněny v řízení o odstranění tvrdosti zákona ve smyslu § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti, nikoli v rámci posuzování žádosti o příspěvek samotné, kde je již úřad práce vázán rozhodnutím ministryně o tom, zda byla prominuta podmínka dodržení lhůty dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, či nikoli. K argumentaci stěžovatele směřující přímo proti rozhodnutí ministryně pak městský soud upozornil, že rozhodnutí ministryně je samostatným rozhodnutím, jež mohlo být napadeno správní žalobou. Ani tento závěr městského soudu však stěžovatel nijak nerozporuje, pouze opakuje svou polemiku s rozhodnutím ministryně jako takovým. Vzhledem k tomu, že již městský soud shledal nepřípustnost této žalobní námitky v daném řízení (proti čemuž stěžovatel neuvádí žádné konkrétní argumenty), nemůže se jí věcně zabývat ani Nejvyšší správní soud.

[22] K povinnostem správních orgánů při provádění důkazů na návrh účastníka řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 19. 12. 2008, č. j. 5 As 29/2009 -

pokračování

48: „*Není na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží, neboť správní orgán sice není ve smyslu § 52 správního řádu povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, proč se tak stalo. Správní orgán je oprávněn, ale i povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Zásada volného hodnocení důkazů neznamená, že by bylo rozhodujícímu orgánu dáno na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli a o které opře skutkové závěry a které opomene.*“ Z uvedeného je zřejmé, že úřad práce se měl s potvrzením ze dne 4. 2. 2019 alespoň nějakým způsobem vypořádat: buďto přesvědčivě vysvětlit, z jakého důvodu není nutné k této listině vůbec přihlédnout, nebo obsah této listiny zohlednit v rámci odůvodnění svého rozhodnutí.

[23] V otázce provádění důkazu listinou Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že není nutné provedení tohoto důkazu na ústním jednání či formální vyrozumění účastníků řízení ve smyslu § 51 odst. 2 správního řádu, ale postačuje zařazení příslušné listiny do správního spisu, kde se s ní může účastník řízení seznámit formou nahlížení do spisu (viz např. rozsudky ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 As 125/2011 - 163, ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 As 29/2011 - 51, či ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016 - 53). Jelikož potvrzení ze dne 4. 2. 2019 je součástí správního spisu (dokonce v několika kopiích), stěžovateli byla tato listina známa (on sám ji ve správním řízení předložil) a žalovaný jakožto odvolací orgán se k ní určitým způsobem vyjádřil, lze uzavřít, že správní orgány tento důkaz provedly. Tomu odpovídá i posouzení obsahu potvrzení ze dne 4. 2. 2019 žalovaným a následně i městským soudem, který přímo uvádí, že „*důkaz předložený žalobcem nijak neprokazuje, že by žalobce měl ve vztahu k předmětnému období 3. čtvrtletí 2018 uhrazen nedoplatek, resp. že by tento nedoplatek uhradil alespoň v náhradní lhůtě, kterou mu úřad práce stanovil.*“

[24] Nejvyšší správní soud tento názor městského soudu nesdílí. V prvé řadě je nutno upozornit, že stěžovatel se nesnažil potvrzením ze dne 4. 2. 2019 prokázat, že neměl nedoplatky ke dni 30. 9. 2018 (existenci nedoplatku k tomuto dni v žádném ze svých podání nerozporuje), ale to, že předmětný nedoplatek byl uhrazen ke dni 31. 12. 2018. V posuzované věci je přitom zásadní otázkou, zda nedoplatek ve výši 9,62 Kč, evidovaný PSSZ ke dni 30. 9. 2018, byl uhrazen v náhradní lhůtě dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, tedy do dne 8. 1. 2019 (den, kdy uplynula lhůta započatá vyrozuměním a výzvou ze dne 18. 12. 2018). Pokud PSSZ potvrdila, že ke dni 31. 12. 2018 (tedy ke dni následujícím po 30. 9. 2018, kdy byl nedoplatek evidován, ale předcházejícím uplynutí lhůty dne 8. 1. 2019, kdy měl být uhrazen) stěžovatel neměl nedoplatky na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pak toto potvrzení jednoznačně prokazuje, že nedoplatek evidovaný ke dni 30. 9. 2018 musel být nějakým způsobem uhrazen do dne 31. 12. 2018, tím spíše tedy musel být uhrazen do dne 8. 1. 2019. Podmínka úhrady nedoplatku do 5 pracovních dní ode dne, kdy se stěžovatel o nedoplatku od úřadu práce dozvěděl, tedy byla splněna.

[25] Ustanovení § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti nevylučuje možnost úhrady nedoplatku již před vyrozuměním ze strany úřadu práce, ani nevyžaduje, aby se tak stalo samostatným úkonem směřujícím k úhradě pouze tohoto konkrétního nedoplatku. Je plně v souladu se zákonem, pokud žadatel své pochybení napraví ze své vlastní iniciativy (ještě před tím, než se o něm dozvěděl od úřadu práce), i když k této nápravě dojde

pouhým přeplatkem na jiných platbách, jež je žadatel povinen průběžně hradit. Opačný výklad (požadavek úhrady nedoplatku až po upozornění úřadu práce) by vedl k absurdní situaci, kdy by žadatelé, jež nedoplatek sami od sebe uhradili, byli nuceni k duplicitní úhradě téhož nedoplatku, zatímco žadatelé, kteří vyčkali na vyrozumění od úřadu práce, by svůj nedoplatek hradili pouze jednou.

[26] Nutno podotknout, že obzvlášť v situaci, kdy jde o zanedbatelnou částku nedoplatku a současně výraznou prodlevu mezi rozhodným datem pro posouzení existence nedoplatku a datem vydání vyrozumění úřadem práce, může velmi jednoduše dojít k tomu, že v době doručení vyrozumění je již nedoplatek uhrazen.

[27] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že účelem příspěvku je podpora zdravotně postižených osob, jejichž zaměstnávání by jinak mohlo být pro zaměstnavatele nerentabilní. Požadavek bezdlužnosti žadatele o příspěvek pak chrání veřejné rozpočty před zaměstnavateli, kteří v rovině platební řádně neplní své povinnosti. Jelikož tato legitimní podmínka nároku na příspěvek by mohla v určitých situacích dopadnout na žadatele příliš tvrdě, umožňuje zákon její dodatečné splnění v případě částek nedoplatků v celkové výši do 10 000 Kč v náhradní lhůtě 15 dní (pokud žadatel dokládá bezdlužnost sám), příp. 5 pracovních dní ode dne, kdy úřad práce žadatele o existenci nedoplatku informuje. Pokud tedy zákonodárce zaručuje žadateli možnost zhojit pochybení úhradou nedoplatku v náhradní lhůtě (jež může v závislosti na průběhu konkrétního řízení skončit i několik měsíců od rozhodného dne), naplnění podmínky bezdlužnosti a tedy i smyslu zákona a účelu příspěvku samotného nijak nebrání, pokud k zániku nedoplatku dojde kdykoli před uplynutím náhradní lhůty. Tak tomu bylo právě v případě stěžovatele, kdy vyrozumění o nedoplatku evidovaném ke dni 30. 9. 2018 bylo vydáno až dne 19. 12. 2018 (tedy více než dva a půl měsíce poté), doručeno dne 31. 12. 2018 a náhradní lhůta splatnosti nedoplatku uplynula dne 8. 1. 2019.

[28] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, evidovaný ke dni 30. 9. 2018 ve výši 9,62 Kč, byl uhrazen do 8. 1. 2019, což stěžovatel již ve správním řízení prokázal potvrzením ze dne 4. 2. 2019. Podmínka poskytnutí příspěvku stanovená v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti tak byla splněna.

V. Závěr a náklady řízení

[29] S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil (výrok I. tohoto rozsudku).

[30] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského, resp. městského soudu, a pokud již v řízení před městským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí městského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám, než rozhodnutí žalovaného zrušit. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil (výrok II. tohoto rozsudku).

[31] V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.); jsou tedy povinny zohlednit, že byla dodržena podmínka (bezdlužnosti) pro přiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, stanovená v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti.

[32] V případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozsudek městského soudu a současně zruší i rozhodnutí žalovaného správního orgánu podle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (viz § 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud tak rozhodl o jejich náhradě výrokem III. tohoto rozsudku, vycházejícím z § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[33] Neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel byl na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů, sestávajících ze souhrnné částky 8 000 Kč za soudní poplatky (soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč) a náklady vynaložené na zastoupení advokátem, a to jak v řízení před městským soudem, tak v řízení před Nejvyšším správním soudem.

[34] Pro určení výše nákladů spojených se zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatele učinil ve věci čtyři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], dvě písemná podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], jimiž jsou žaloba a kasační stížnost, a účast na soudním jednání [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za každý z těchto úkonů právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za zastoupení advokátem tedy stěžovateli náleží částka 13 600 Kč (4 x 3 400 Kč), zvýšená o DPH v sazbě 21 % na částku 16 456 Kč. Společně se zaplacenými soudními poplatky činí náhrada nákladů řízení 24 456 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen stěžovateli zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatele, Mgr. Tomáše Kaplana.

[35] Stěžovatel požadoval rovněž náhradu nákladů na právní zastoupení ve správním řízení, ovšem dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. je možné přiznat pouze náhradu nákladů řízení před soudem (tedy nikoli před správními orgány). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud stěžovateli náhradu nákladů správního řízení nepřiznal.

Poučení:
Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. července 2022

JUDr. Viktor Kučera

předseda senátu